

**Svenska
Båtunionen**

Transportstyrelsen
Sjö- och luftfart

Dnr TSF 2020-75

Yttrande gällande Transportstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om mottagning av avfall från fritidsbåtar

Svenska Båtunionen har givits tillfälle att yttra sig gällande rubricerat förslag och lämnar följande synpunkter avseende hur förslaget kommer att påverka våra medlemmar, det vill säga drygt 915 båtklubbar och deras mer än 184 000 medlemmar.

Svenska Båtunionens synpunkter

Svenska Båtunionen föreslår att förslaget om att det införs ett krav på att mottagningsanordningarna ska fungera klanderfritt och vid behov repareras utan onödigt dröjsmål förtydligas.

Svenska Båtunionen föreslår att förslaget om att fritidsbåtshamnar som har identifierat att inget mottagningsbehov föreligger ska redogöra för detta i sin plan förtydligas.

Svenska Båtunionen tillstyrker förslaget om att fritidsbåtshamnar ges möjlighet att i viss utsträckning ta ut en särskild avgift för mottagning och behandling av toalettavfall från fritidsbåtar.

Svenska Båtunionen tillstyrker förslaget om att fritidsbåtshamnar undantas från mottagningsdirektivets krav på kvitto vid avfallsavlämning.

Svenska Båtunionen tillstyrker förslaget om att tidsintervallet för revidering av planen utökas från 3 till 5 års mellanrum.

Svenska Båtunionen tillstyrker förslaget om att definitionen "fritidsbåt" ändras till samma som i mottagningsdirektivet och att definition för "toalettavfall" läggs till.

Sammanfattning

Transportstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om mottagning av avfall från fritidsbåtar ämnar att införliva och harmonisera mottagningsdirektivet. Syftet är att skydda den marina miljön från nedskräpning och utsläpp. Transportstyrelsens förslag till föreskrifter berör inte definitionen av fritidsbåtshamn och att avfallshanteringsplanerna, som nu benämns plan för mottagning och hantering av avfall, måste vara godkända (detta kommer att regleras i förordningen) eller att kommunerna tar över tillsynsansvaret från Transportstyrelsen (vilket regleras i lagen).

Transportstyrelsens förslag syftar även till att förtydliga definitioner och paragrafer genom allmänna råd samt tydliggöra fritidsbåtshamnens ansvar för avfallsmottagning och dess innehåll. En förändring gentemot SJÖFS 2001:13 är att toalettavfall mer tydligt omfattas av föreskriften.

Bakgrund till Svenska Båtunionens synpunkter

(A) Krav på att mottagningsanordningarna ska fungera klanderfritt och vid behov repareras utan onödigt dröjsmål

Svenska Båtunionen föreslår att förslaget förtydligas. Utifrån båtägarens perspektiv är Svenska Båtunionen positiva till förslaget, men utifrån båtklubbens perspektiv finns det ett behov av att förtydliga vad "klanderfritt" och "utan onödigt dröjsmål" innebär samt **vem** som är ansvarig för att kontrollera efterlevnaden av paragrafen. Det är även av intresse för båtklubben att veta om det exempelvis finns en sanktionsavgift kopplad till en sådan kontroll eller tillsyn.

Svenska Båtunionen föreslår att detta förtydligas i ett allmänt råd till 2 kap. 4 §. Om ansvaret för kontroll ligger hos fritidsbåtshamnen, i enlighet med godkänd plan, bör det framgå. Om ansvaret för kontroll däremot ligger på tillsynsmyndigheten som också har möjlighet att ta ut en avgift i samband med kontroll eller tillsyn bör det framgå.

Svenska Båtunionen vill även betona att konsekvensutredningen för förslaget (s. 16) är otillräcklig. Transportstyrelsen uppger att de "saknar uppgifter om vad denna beredskap och snabbare hantering kan innebära i kostnader och administration för en hamn", men bedömer dem som små. Svenska Båtunionen saknar en utredning gällande hur många leverantörer av toalettstationer som finns, hur tillgång till reservdelar ser ut och vad ett serviceavtal i regel kostar en ideell förening per år.

(N) Krav på att en fritidsbåtshamn som identifierat att inget mottagningsbehov föreligger ska redogöra för detta i sin plan

Svenska Båtunionen föreslår att förslaget förtydligas då förslaget i dess nuvarande utformning lämnar ett stort utrymme för tolkning. Vad innebär det att en fritidsbåtshamn *identifierat att inget mottagningsbehov föreligger*? Svenska Båtunionen kan tolka förslaget på flera sätt men som får vitt skilda konsekvenser och ser risken att olika kommuner också kommer att tolka förslaget på olika sätt, vilket kan missgynna vissa båtklubbar.

Svenska Båtunionen föreslår därför ett allmänt råd till 5 kap. 4 § som tydliggör att en fritidsbåtshamn kan hänvisa båtägaren till att själv ombesörja sitt avfall och att det därför inte finns ett mottagningsbehov i hamnen, och redogöra för detta i sin plan.

Många båtklubbar saknar idag ett behov av mottagningsanordningar, exempelvis för hushållsavfall eller farligt avfall, och hänvisar istället medlemmarna att ta hem avfallet eller lämna ev. farligt avfall till närmaste kommunala ÅVC. Detta förfarande sker ofta i samråd med kommunens tillsynsenhet och fungerar lokalt mycket väl. Det finns inga rapporter om ökad nedskräpning eller spill av kemikalier. Skulle dessa båtklubbar genom ett otydligt regelverk tvingas att installera mottagningsanordningar uppnås inget mer än ytterligare kostnader och ökad administrativ börda för båtklubben.

Svenska Båtunionen vill även påpeka att en konsekvensutredning saknas för förslaget.

(C) Fritidsbåtshamnar ges möjlighet att i viss utsträckning ta ut en särskild avgift för mottagning och behandling av toalettavfall från fritidsbåtar

Svenska Båtunionen tillstyrker förslaget. Liksom Transportstyrelsen bedömer Svenska Båtunionen att drift och underhåll av toatömningsstationerna kan komma att fungera bättre om det finns en möjlighet att ta betalt av den som nyttjar tömningsstationen. Svenska Båtunionen är också positiv till att det inte är ett krav utan en möjlighet som ges fritidsbåtshamnarna.

(D) Fritidsbåtshamnar undantas från mottagningsdirektivets krav på kvitto vid avfallsavlämning

Svenska Båtunionen tillstyrker förslaget. Om fritidsbåtshamnar skulle omfattas av mottagningsdirektivets krav på kvitto skulle det innebära en enorm administrativ börda, och motverka direktivets syfte.

(F) Tidsintervallet för revidering av planen utökas från 3 till 5 års mellanrum

Svenska Båtunionen tillstyrker förslaget som leder till mindre administration och kostnad för fritidsbåtshamnar.

(I) Definitionen "fritidsbåt" ändras till samma som i mottagningsdirektivet och definition för "toalettavfall" läggs till

Svenska Båtunionen tillstyrker förslaget. För våra medlemmar är det viktigt med tydlighet och enhällighet och att använda samma definitioner är ett enkelt, men viktigt steg. Att även toalettavfall inkluderas är positivt då det blir än mer tydligt vilken form avfall som föreskriften omfattar.

Kommentar gällande 2 kap. 1 §

Svenska Båtunionen kan inte ta ställning till föreskriftsförslaget innan definitionen av "hamn" är beslutad. Paragrafen gäller ansvar för att mottagningsanordningar finns tillgängliga och uppfyller rådande krav. Ansvarig är antingen den som tar ut en hamnavgift eller motsvarande generell avgift, alternativt fastighetsägaren. Båtklubbar tar ut medlemsavgifter som ska täcka det generella underhållsbehovet och omfattas således av paragrafen.

Vad gäller användandet av begreppet fastighetsägaren blir det däremot otydligt då det i många fall inte är fastighetsägaren som driver hamnen. Exempel på detta kan vara hamnar utan avgift kopplade till restaurangverksamheter, nöjesanläggningar eller annan tillfällig förtöjningsplats. Svenska Båtunionen är av åsikten att begreppet verksamhetsutövare är mer rättvisande och bör ersätta ordet fastighetsägare då det kan komma att komplicera förhållandet mellan verksamhetsutövaren och fastighetsägaren.

Kommentar gällande 2 kap. 2 §

Svenska Båtunionen föreslår att föreskriften kompletteras med ett allmänt råd till 2 kap. 2 § som förklarar och tydliggör skillnaden på det avfall, exempelvis farligt avfall, som genereras i hamnen kontra det avfall som genereras inom verksamheten men på land exempelvis vid vår- eller vinterrustning. Svenska Båtunionen erfar att tillsynsmyndigheter ofta blandar ihop avfallsmottagning från fartyg i vatten, dvs i hamnen och avfallsmottagning av avfall som uppstår i samband med båtunderhåll på land inom verksamheten. Avfall genererat i en kontext som avser båtar men på olika geografiska platser hanteras av helt olika regelverk. Det är viktigt att det framgår att föreskriften avser avfall genererat av båtar som är sjösatta och ligger i en hamn.

Kommentar gällande 5 kap. 7 § 13 p.

Svenska Båtunionen föreslår att *fritidsbåtarna* ändras till *fritidsbåtsägarna* i 5 kap. 7 § 13 p. så att det blir mer tydligt vem som ska rapportera brister i mottagning och hantering av avfall.

Avslutande kommentar

Svenska Båtunionen är en paraplyorganisation som representerar drygt 915 båtklubbar och 184 000 enskilda båtklubsmedlemmar. Organisationen har lång erfarenhet av båtlivsfrågor och verkar för en bättre miljö och en utökad möjlighet till ett vattenburet friluftsliv. Vi arbetar aktivt för att minska påverkan från fritidsbåtar i våra vatten och natur. Friluftsutövandet, i båten eller med kanoten genom en båtklubb, är kärnan i den svenska samhällskulturen som vi värnar om.

Föreskriftsförslaget syftar till att tydliggöra det ansvar en hamn har för mottagning av avfall och i längden minska nedskräpningen i den marina miljön. Det är en viktig fråga för oss båtägare som också värnar den svenska allemansrätten. Det avfall vi tar med oss i båten på en dagsutflykt, tar vi med oss hem.

Svenska Båtunionen vill betona att föreskriftsförslaget är en tydlig förbättring jämfört med SJÖFS 2001:13. För våra medlemmar är det av största vikt att det tydligt framgår vad som förväntas av dem, vilket föreskriftsförslaget med allmänna råd i mångt och mycket gör. Ytterligare information och vägledning kommer dock att behövas, både till de kommuner som ska godkänna planerna men också till de fritidsbåtshamnar som berörs.

Avslutningsvis, Svenska Båtunionen välkomnar en fortsatt dialog och bistår gärna i arbetet med att sprida information om föreskriften.

Svenska Båtunionen,

Stockholm
2023-03-03

Christer Eriksson
Ordförande

Carl Rönnow
Sakkunnig